

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 02.12.1965, sp. zn. 9 Tz 30/65, ECLI:CZ:NS:1965:9.TZ.30.1965.1

Číslo: 13/1966

Právní věta: II. Má-li lékařské potvrzení o poranění v jednotlivých případech nahradit posudek znalců (§ 105 odst. 1 tr. ř.), musí obsahovat všechny skutečnosti a okolnosti rozhodné pro závěr, zda jednáním pachatele bylo způsobeno ublížení na zdraví nebo zda došlo k těžké újmě na zdraví.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 02.12.1965

Spisová značka: 9 Tz 30/65

Číslo rozhodnutí: 13

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Ublížení na zdraví

Předpisy: 141/1961 Sb. § 105 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 13/1966 sb. rozh.

I. K otázce přičetnosti pachatele.

II. Má-li lékařské potvrzení o poranění v jednotlivých případech nahradit posudek znalců (§ 105 odst. 1 tr. ř.), musí obsahovat všechny skutečnosti a okolnosti rozhodné pro závěr, zda jednáním pachatele bylo způsobeno ublížení na zdraví nebo zda došlo k těžké újmě na zdraví.

III. K rozlišení pojmu ublížení na zdraví a těžká újma na zdraví.

(Rozsudek Nejvyššího soudu z 2. 12. 1965 - [9 Tz 30/65](#).)

Rozsudkem okresního soudu v L. ze dne 12. 5. 1965 sp. zn. 3 T 97/65 byl obviněný uznán vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 a 3 tr. zák. a odsouzen podle téhož zákonného ustanovení k trestu odnětí svobody na jeden rok, přičemž výkon tohoto trestu byl podmíněně odložen na zkušební dobu dvou roků s omezením nadměrného požívání lihových nápojů ve zkušební době. Trestného činu se podle rozsudku dopustil obviněný tím, že dne 27. 2. 1965 mezi 16 a 17 hod. v místním hostinci v L. ve stavu podnapilosti napadl Občana K, kterého udeřil velkou pivní sklenicí do hlavy, a tím mu způsobil tržnou ránu na hlavě v délce 1 cm a otřes mozku I. stupně. Toto poranění mělo za následek léčení a pracovní neschopnost poškozeného po dobu 43 dnů.

Rozsudkem krajského soudu v B. ze dne 1. 7. 1965 sp. zn. 2 To 300/65 byl k odvolání okresního prokurátora rozsudek soudu prvního stupně zrušen a obviněný uznán vinným pokusem trestného činu ublížení na zdraví podle § 8 odst. 1, § 222 odst. 1 tr. zák. a odsouzen podle téhož zákonného ustanovení s použitím § 40 odst. 1 tr. zák. k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku a k náhradě škody.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona, podané generálním prokurátorem zrušil rozsudek krajského i okresního soudu a okresnímu prokurátoru přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 2 odst. 5 tr. ř. orgány činné v trestním řízení postupují tak, aby byl zjištěn skutečný stav věci, a při svém rozhodování z něho vycházejí. Objasňují se stejnou pečlivostí okolnosti svědčící proti obviněnému i okolnosti, které svědčí v jeho prospěch, a provádějí v obou směrech důkazy, nevyčkávající návrhu stran. Doznání obviněného nezbavuje orgány činné v trestním řízení povinnosti přezkoumat a všemi dosažitelnými prostředky ověřit všechny okolnosti případu.

Tento postup nebyl v tomto případě dodržen v celém průběhu trestního řízení.

Již v přípravném řízení poukazoval obviněný na to, že je částečně nervově nemocný, že má zákaz požívat alkoholické nápoje, protože ve stavu podnapilosti, když jej někdo rozčílí, je náchylný k výtržnosti. Také v tomto případě udeřil poškozeného, protože byl částečně v podnapilém stavu a poškozený se mu posmíval a rdousil jej šátkem. Z posudku MNV v L. a z charakteristiky vypracované orgány VB je pak patrné, že obviněný v období druhé světové války aktivně bojoval proti okupantům, po osvobození byl veřejně činný a dosud řádně zastává funkci v MNV. Avšak i po požití menšího množství alkoholu napadá spoluobčany. Někteří občané se jeho výpadům brání, a to pak vede obviněného k páchání výtržností. V roce 1960 přišel obviněný na MNV k rozpisu dodávek a v opilosti roztrhal všechny vypracované seznamy dodavatelů.

U hlavního líčení obviněný uvedl, že byl léčen na psychiatrickém oddělení. U odvolacího soudu dále uvedl, že v době účasti v SNP byl gardisty zbit do hlavy a od této doby trpí podrážděností. Předložil soudu lékařské potvrzení, že trpí neurasthenií.

Jsou tedy z uvedeného patrné náznaky svědčící o tom, že obviněný není zcela zdravý, a že patrně porucha psychických funkcí způsobuje u něho ztrátu schopnosti ovládat své jednání v době po požití i menšího množství alkoholických nápojů.

Bylo proto třeba, aby řízení bylo doplněno posudkem znalců psychiatrů. Doplnění řízení v tomto směru je nutné nejen pro posouzení, do jaké míry má u obviněného vliv časté požívání alkoholu na jeho duševní stav, ale i pro posouzení, zda alkoholismus obviněného nezakrývá základní chorobu, která by mohla zakládat stav nepřičetnosti nebo alespoň stav zmenšené přičetnosti, což by mohlo mít význam pro případné použití § 12 nebo § 25, § 32 tr. zák.

V dalším nutno pak spatřovat pochybení všech orgánů činných v trestním řízení v tom, že nevěnovaly dostatečnou pozornost objasňování povahy zranění poškozeného a nezajistily tak dostatečný podklad pro správné právní posouzení jednání obviněného.

Podkladem zjištění charakteru poranění poškozeného je v tomto případě jen zpráva lékaře, opatřená v přípravném řízení. Tato zpráva obsahuje jen sdělení, že poškozený utrpěl otřes mozku I. stupně, malou tržnou ránu v délce 1 cm na temeni hlavy a že délka léčení potrvá asi 14 dní. Ze zprávy podniku, ve kterém je poškozený zaměstnán, zjistil pak soud, že poškozený byl neschopen práce po dobu 43 dnů.

Na základě tohoto zjištění dospěl okresní prokurátor k závěru, že u poškozeného nenastala těžká újma na zdraví, že však z povahy jednání obviněného lze dovodit, že jeho úmyslem bylo těžkou újmu na zdraví poškozenému způsobit. Stejného názoru je i krajský soud. Naproti tomu okresní soud dospěl k závěru, že u poškozeného nastala těžká újma, že však obviněný neměl úmysl tuto způsobit a že tento výsledek nastal nedbalostí obviněného.

Tyto naprosto rozdílné a blíže nerozvedené závěry mohly vzniknout jen proto, že zmíněná již zpráva lékaře nedává možnost přesvědčivého a správného závěru.

Ublížení na zdraví a těžká újma na zdraví jsou z lékařského hlediska totožné se stavem porušení zdraví. Proto pro pojem „těžká újma na zdraví“ ve smyslu § 89 odst. 7 písm. ch) tr. zák. platí v podstatě tatáž kritéria, jako pro výklad „ublížení na zdraví“ ve smyslu § 221 odst. 1 tr. zák., přičemž rozdíl mezi těmito pojmy spočívá v tom, že při těžké újmě na zdraví musí jít o vážnou poruchu zdraví nebo vážné onemocnění, které postižený pocituje jako citelnou újmu v obvyklém způsobu života, což vyplývá i ze srovnání s dalšími druhy těžké újmy na zdraví uvedenými v § 89 odst. 7 písm. a) - h) tr. zák. a dále v tom, že porucha zdraví musí mít delší trvání, což zákon v ustanovení § 89 odst. 7 písm. ch) tr. zák. vyjadřuje slovy „delší dobu trvající porucha zdraví“. V soudní praxi vžitou hranici asi 6 týdnů lze považovat za hranici mezi těžkou újmou na zdraví ve smyslu § 89 odst. 7 písm. ch) tr. zák. a ublížením na zdraví ve smyslu § 221 odst. 1 tr. zák. na předpokladu, že přibližně po tuto dobu trvá vážná porucha zdraví. Trvání poruchy zdraví při těžké újmě na zdraví podle citovaného ustanovení může být delší nebo kratší než 6 týdnů podle povahy poruchy zdraví a příznaků, které ji doprovázejí.

Při zjišťování povahy poranění musí být objasněny skutečnosti odborného rázu. Vzhledem k hlediskům, podle nichž nutno posuzovat, zda jde o „ublížení na zdraví“ ve smyslu § 221 tr. zák. nebo o „těžkou újmu na zdraví“ ve smyslu § 89 odst. 7 písm. ch) tr. zák., musí lékař ve svém potvrzení naprosto přesně popsat, o jaké poranění jde, jak toto poranění bylo způsobeno jednak podle poznatků lékaře a jednak podle výpovědi poraněného, jaké potíže jsou spojeny s tímto poraněním pro poškozeného, a to i z hlediska poraněného (subjektivní stanovisko), a jak dlouho toto zranění a v jaké intenzitě mělo nebo bude pravděpodobně mít vliv na dosavadní způsob života poraněného, včetně jeho pracovní činnosti. Podle povahy věci je také nutno uvést, zda zranění mohlo být učiněno takovým způsobem, jak uvádí poškozený a zda potíže, vylíčené poškozeným odpovídají objektivnímu lékařskému nálezu. Zpráva lékaře musí obsahovat též údaje o tom, zda poranění je již zcela vyléčeno, či zda léčení ještě trvá a zda poranění zanechá nějaké následky. Nejde-li o jednoduchý případ, je pak třeba vyžádat znalecký posudek.

Tím, že shora uvedený postup nebyl, jak v přípravném řízení, tak i u soudu dodržen, jsou skutková zjištění v této věci neúplná. Soudy obou stupňů nemohly proto věc správně posoudit.